

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1954-1955.

RÉUNION DU 18 MAI 1955.

Rapport de la Commission de la Justice chargée d'examiner le projet de loi instituant l'appel incident en matière répressive pour le défense des intérêts civils.

Présents : MM. ROLIN, président; ANCOT, CAMBY, Mme CISELET, MM. CLAYS, CUSTERS, DERBAIX, KLUYSKENS, LAGAE, NIHOUL, ORBAN, PHOLIEN, RONSE, Mme VANDERVELDE, MM. VAN HEMELRIJCK, VAN REMOORTEL et CHOT, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission de la Justice a examiné le projet de loi n° 187, instituant l'appel incident en matière répressive pour la défense des intérêts civils.

Ce projet est issu à la fois de la proposition de loi de MM. Charpentier et consorts « modifiant l'article 203 du Code d'instruction criminelle en vue de permettre l'appel incident en matière pénale » (Chambre, Session extraordinaire de 1954, n° 31, 1 et 2) et du projet de loi déposé le 22 janvier 1953 par le Gouvernement sur le même objet.

Le texte, voté à l'unanimité par la Chambre, a pour but de sauvegarder les intérêts des parties au point de vue civil dans les instances répressives.

La pratique judiciaire démontre, en effet, que la partie civile, constituée devant le juge répressif de première instance, peut être frustrée lorsque le prévenu ou le civilement responsable interjette appel sans avertir la partie civile, à l'extrême limite du délai d'appel. Cette réforme est particulièrement importante en matière d'accident de roulage, matière si fréquente devant les juridictions pénales.

R. A 4994.

Voir :

Document du Sénat :

187 (Session de 1954-1955) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1954-1955.

COMMISSIEVERGADERING VAN 18 MEI 1955.

Verslag van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het wetsontwerp tot instelling van het incidenteel beroep in strafzaken ter verdediging van de burgerlijke belangen.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Uw Commissie van Justitie onderzocht het wetsontwerp n° 187 tot instelling van het incidenteel beroep in strafzaken ter verdediging van de burgerlijke belangen.

Dit ontwerp vindt zijn oorsprong zowel in het wetsvoorstel van de h. Charpentier c.s. « tot wijziging van artikel 203 van het Wetboek van Strafvordering, ten einde tegenberoep in strafzaken mogelijk te maken » (Kamer, Buitengewone Zitting 1954, n° 31, 1 en 2) als in het wetsontwerp dat de Regering op 22 Januari 1953 over hetzelfde ontwerp indiende.

De eenparig door de Kamer aangenomen tekst heeft tot doel de belangen van partijen uit burgerlijk oogpunt te vrijwaren in strafzaken.

Uit de gerechtelijke praktijk blijkt inderdaad dat hij die zich voor de strafrechter in eerste aanleg burgerlijke partij heeft gesteld, in zijn rechten benadeeld kan worden, wanneer de beklaagde of de burgerlijk aansprakelijke partij beroep instelt op de uiterste grens van de termijn van beroep, zonder de burgerlijke partij te verwittigen. Deze hervorming is van bijzonder belang in zake verkeersongevallen, een aangelegenheid welke het strafrecht zo vaak te behandelen heeft.

R. A 4994.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

187 (Zitting 1954-1955) : Ontwerp overgemaakt door de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Le nouveau texte permet à la partie civile, comme en matière civile, de déclarer soit verbalement, soit par voie de conclusions, appel incident devant la juridiction d'appel. Il peut être de l'intérêt primordial de la partie civile d'amener devant le juge d'appel une partie coprévenue devant le juge d'instance et qui n'aurait pas, elle, interjeté appel. L'appel incident, en effet, n'aurait de valeur que vis-à-vis de la partie appelante, mais non pas vis-à-vis d'une partie étrangère à l'instance d'appel. Un exemple classique : deux prévenus sont poursuivis du chef de blessures par imprudence. Le premier juge partage les responsabilités par moitié. Le dixième jour, un des condamnés va en appel. Si le juge d'appel acquitte l'appelant, la partie civile ne sera indemnisée que pour la moitié de son dommage. Elle a donc intérêt à interjeter appel contre le non-appelant. Il faut pour cela qu'elle ait le temps matériel de le faire. C'est pourquoi le nouveau texte accorde à la partie civile un nouveau délai de cinq jours, soit en tout quinze jours, pour interjeter appel contre la ou les parties non appelantes.

Des règles identiques sont édictées pour les juridictions militaires.

Votre Commission tient à souligner que le présent projet complète l'article 2 de l'arrêté-loi du 27 janvier 1916 de manière à le mettre en concordance, quant à l'appel incident, avec l'article 203 du Code d'instruction criminelle. Il ne modifie par contre en rien l'interprétation actuelle de l'article 2 de l'arrêté-loi susdit, rendant applicable, en matière militaire, les dispositions de l'article 203 du Code d'instruction criminelle en ce qui concerne notamment la détermination du point de départ du délai d'appel en cas de jugement par défaut, la suspension de l'exécution du jugement pendant le délai et l'instance d'appel ainsi que la faculté pour le tribunal de déclarer certains jugements exécutoires provisoirement nonobstant appel, par une disposition spécialement motivée.

Un membre a posé la question : ce qu'il y a lieu d'entendre par l'expression « jugements qui portent absolution », employé au § 3 de l'article 203 du Code d'instruction criminelle. Il lui a été répondu que cette expression vise les jugements et arrêts qui sont rendus dans les cas où aucune condamnation ne peut être prononcée bien que le fait soit établi, parce que celui-ci n'est pas punissable (par exemple : vol commis par un descendant, un ascendant ou un conjoint : article 462 du Code pénal) ou n'est plus susceptible de répression en raison de l'extinction de l'action publique.

Votre Commission, estimant que le titre du projet ne correspond pas exactement à l'objet de ce dernier, propose unanimement de le compléter.

*
**

De nieuwe tekst geeft aan de burgerlijke partij, zoals in burgerlijke zaken, de mogelijkheid hetzij mondeling hetzij bij wege van conclusies, incidenteel beroep in te stellen voor de rechtbank van beroep. De burgerlijke partij kan er een uiterst groot belang bij hebben, een partij die voor de rechter in eerste aanleg medebeklaagde was en die geen beroep ingesteld heeft, voor de rechter in beroep te brengen. Het incidenteel beroep zou immers slechts waarde hebben tegenover de eiser in 'beroep, doch niet tegenover een partij die bij de aanleg in beroep niet is betrokken. Een klassiek voorbeeld : twee beklaagden worden vervolgd uit hoofde van verwondingen door onvoorzichtigheid. De eerste rechter verdeelt de verantwoordelijkheid in tweeën. De tiende dag gaat een van de veroordeelden in beroep. Zo de rechter in beroep de eiser vrijspreekt, zal de burgerlijke partij slechts voor de helft van de geleden schade worden vergoed. Zij heeft er dus belang bij, beroep in te stellen tegen de niet eisende partij. Doch zij moet daartoe de nodige tijd hebben. Daarom verleent de nieuwe tekst aan de burgerlijke partij een nadere termijn van vijf dagen, dus in het geheel vijftien dagen, om beroep in te stellen tegen de niet eisende partij of partijen.

Soortgelijke regelen worden uitgevaardigd voor de militaire rechtscolleges.

Uw Commissie wil er op wijzen dat dit ontwerp artikel 2 van de besluitwet van 27 Januari 1916 aanvult om het, wat het incidenteel beroep betreft, in overeenstemming te brengen met artikel 203 van het Wetboek van Strafvordering. Het wijzigt daarentegen niets in de huidige interpretatie van artikel 2 van voornoemde besluitwet, volgens welke, in militaire zaken, artikel 203 van het Wetboek van Strafvordering van toepassing is wat betreft o.m. de vaststelling van de aanvangsdatum van de termijn van beroep in geval van vonnis bij verstek, de schorsing van de tenuitvoerlegging van het vonnis tijdens de termijn van beroep en het geding zomede de mogelijkheid, voor de rechtbank, om, bij een speciaal gemotiveerde beschikking, sommige vonnissen voorlopig uitvoerbaar te verklaren, niettegenstaande beroep.

Een lid vroeg wat er verstaan wordt onder « vonnissen waarbij tot ontslag van rechtsvervolging wordt besloten », welke termen voorkomen in § 3 van artikel 203 van het Wetboek van Strafvordering. Er is hem geantwoord dat hiermede bedoeld worden de vonnissen en arresten, gewezen in gevallen waarin geen veroordeling uitgesproken kan worden, hoewel het feit vaststaat, omdat dit laatste niet strafbaar is (bv. diefstal door een afstammeling, een ascendent of een echtgenoot : art. 462 van het Strafwetboek) of niet voor bestrafing vatbaar is wegens verval van de publieke vordering.

Uw Commissie is van mening dat het opschrift niet volkomen overeenstemt met hetgeen in het ontwerp behandeld wordt, en stelt derhalve eenparig voor, het aan te vullen.

*
**

Le projet ainsi que le présent rapport ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. CHOT.

Le Président,
H. ROLIN.

* * *

INTITULÉ NOUVEAU
PROPOSÉ PAR LA COMMISSION.

Projet de loi modifiant certains délais d'appel et instituant l'appel incident en matière répressive pour la défense des intérêts civils.

Het ontwerp zomede dit verslag zijn eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
J. CHOT.

De Voorzitter,
H. ROLIN.

* * *

NIEUW OPSCHRIFT VOORGEDRAGEN
DOOR DE COMMISSIE.

Wetsontwerp tot wijziging van sommige termijnen van beroep en tot instelling van incidenteel beroep in strafzaken ter verdediging van burgerlijke belangen.